

De Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten Generaal;
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag
17 december 2003

Ons kenmerk
VO/OK/2003/61534

Uw brief van
8 december 2003

Onderwerp
Examens Vmbo 2003

Bijlage(n)
Inspectierapport Examens Vmbo 2003

De uitslagen van de vmbo-examens 2003 zijn niet noemenswaard beïnvloed door de afwijkingen in de adviesnormering. De vmbo-examens zijn niet zonder knelpunten verlopen maar de scholen hebben desondanks een goed resultaat geleverd. Dat zijn mijn conclusies uit het Inspectierapport "Vmbo-examens 2003" dat ik u hierbij toestuur. De bevindingen uit het rapport spreken voor zich, vandaar dat ik in deze brief volsta met een korte reactie. Ik sluit daarbij tevens aan op het debat wat we over dit onderwerp op 30 oktober hebben gevoerd tijdens het Algemeen Overleg over onder meer het beroepsonderwijs.

1. Afwijken van de adviesnorm

De Inspectie heeft in de eerste plaats onderzocht in welke mate vmbo-scholen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid af te wijken van de adviesnormering, en welke invloed dat heeft gehad op de slaagpercentages. Ik heb u in juli 2003 een rapport van Regioplan toegestuurd, dat over dit onderwerp de voorlopige bevindingen bevat. Geconcludeerd kan worden dat de definitieve bevindingen van de Inspectie daar niet wezenlijk van afwijken. Weliswaar heeft volgens de Inspectie 19% van de scholen gebruik gemaakt van de afwijkingsmogelijkheid, terwijl dat volgens Regioplan 11% was. De invloed daarvan op het uiteindelijke slaagpercentage is echter, zoals blijkt uit beide rapporten, even gering. Volgens Regioplan bedroeg die afwijking 0,7%. Volgens de Inspectie bedroeg die afwijking 0% bij het Lwoo van de Gemengde Leerweg en 0,89 % bij het Lwoo van de Basisberoepsgerichte Leerweg. Bij de overige leerwegen gaat het om waarden tussen deze twee uitersten in.

2. Ervaringen en knelpunten

In de tweede plaats heeft de Inspectie onderzocht wat de ervaringen en de knelpunten van de scholen waren met deze eerste centrale examens voor de beroepsgerichte leerwegen in het vmbo.

Daarop eerst een algemene reactie. De beschreven knelpunten laten naar mijn idee onverlet dat de examens goed verlopen zijn. Dit kan voor een belangrijk deel op het conto van de scholen kan worden bijgeschreven. De knelpunten geven wel aanleiding om ook voor de examens in 2004 de Regiegroep Vmbo-examens¹ in stand te houden en deze groep de opdracht te geven daarbij in het bijzonder de lessen van deze eerste examenronde ter harte te nemen. Daarnaast zullen ook de scholen zelf beter ingeschoten moeten raken op de nieuwe systematiek, en daar ook zelf de verantwoordelijkheid voor moeten nemen.

¹ Een taakgroep van Cevo, Cito, Inspectie, VVO, CLN onder leiding van OCW die als opdracht heeft het zorgdragen van een goed verloop van de Examens vmbo

1. Voorlichting over de examens

Gebleken is dat de voorlichting te wensen overliet, ook omdat vaak sprake is van meerdere instanties die bij deze voorlichting betrokken waren. Dit is een nadrukkelijk aandachtspunt voor de eerder genoemde Regiegroep Examens Vmbo.

2. Organisatie van het examen

Voor veel scholen was de uitvoering van dit eerste examen een flinke klus, ook omdat ze voor het eerst te maken kregen met dit type examens voor de beroepsgerichte leerwegen. Ook dit is een punt van aandacht voor de Regiegroep Examens Vmbo. De scholen hebben hier echter zelf ook een belangrijke eigen verantwoordelijkheid.

3. Herkansingen bij het examen

Doordat onder het oude examenregime niet sprake was van herkansingen was bij een beperkt aantal scholen spraken van onvoldoende extra toetsmateriaal. Naar mijn idee zouden deze scholen hiervoor samen kunnen werken met collega-scholen.

4. Kunstvakken I en lichamelijke oefening

Scholen hebben om niet geheel heldere redenen diploma's verstrekt zonder dat voldaan is aan de regelgeving voor Kunstvakken I. Ik heb de Inspectie gevraagd dit punt onder de aandacht van de scholen te brengen.

5. Klachten van ouders en leerlingen

Tot mijn genoegen constateer ik dat scholen betrekkelijk weinig klachten hebben ontvangen, en dat die klachten alle door de schoolleider konden worden afgehandeld.

6. Certificaten en getuigschriften

Daar waar een diploma niet kon worden versterkt hebben veel scholen gebruik gemaakt van de vrijheid een certificaat of getuigschrift af te geven zodat leerlingen toch door kunnen stromen naar mbo. Ik vind dat een uitstekende ontwikkeling: iedere leerling moet als hij van school komt een bewijsstuk mee krijgen waaruit zijn kennis en vaardigheden blijken. Is dat geen diploma, dan een ander document.

7. Voor en nadelen van de nieuwe examens

Tenslotte beschrijft het Inspectierapport een aantal voor- en nadelen van de examens zoals die door respondenten genoemd zijn. Deze spreken voor zich. Aangezien het zowel bij de voor- als de nadelen gaat om een minderheid van de respondenten, vind ik het lastig om hieruit conclusies te trekken. De waarde en de hanteerbaarheid van de Vmbo-examens zal zich in de loop van de tijd verder moeten bewijzen.

3. Slotconclusie

Het voorgaande maakt duidelijk op welke zaken de scholen en de betrokken organisaties zullen moeten letten bij de voorbereiding van de Vmbo-examens voor 2004. Gaat het om de balans over 2003 dan spreekt de Inspectie daarover enkele behartigenswaardige woorden aan het eind van de samenvatting van het rapport: "de Vmbo-scholen zijn serieus aan het werk gegaan om de leerlingen goed op het examen voor te bereiden. Dat heeft tot goede resultaten geleid".

Ik sluit me bij deze woorden volledig aan.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

(Maria J.A. van der Hoeven)